

2014:27

Burlövs gamla prästgård

Antikvarisk medverkan, 2014

Anna Rabow

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2014:27

Burlövs gamla prästgård

- putslagning

Antikvarisk medverkan, 2014
Burlöv socken, 1204
Burlöv kommun
Skåne län

Anna Rabow

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx

www.regionmuseet.se

© 2014 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
E-rapport 2014:27

Omslagsfoto: Den lilla entrén på södra fasaden som leder till det gamla brygghuset, efter puts-
lagning.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

Burlövs gamla prästgård

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Skyddsföreskrifter enligt KML	6
Skadebild/Motiv till åtgärder	7
Utförda åtgärder	7
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	8
Övriga handlingar med relevans för ärendet	8

Burlövs gamla prästgård ligger i Burlövs kommun som är markerad på kartan.

Burlövs gamla prästgård ligger i Burlövs kyrkby utanför Burlövs samhälle.

Sammanfattning av utförda åtgärder

De putsade fasaderna på Burlövs gamla prästgård har lagats och avfärgats.

Administrativa uppgifter

Objekt	Burlövs gamla prästgård, Burlöv 7:1
Socken	Burlöv
Kommun	Burlöv
Arbetshandlingar	2013-09-24, Offert/arbetsbeskrivning Kultur Bygg och Utbildning
Länsstyrelsens diarienummer	2014-04-25, 432-24021-2013 och 434-24029-2013
Regionmuseets diarienummer	L12.20-344-13, 1204
Byggherre/beställare	Bara Härads hembygdsförbund
Bygglédare/arkitekt	Olle Zahn, Kultur Bygg och Utbildning
Entreprenör	Kultur Bygg och Utbildning
Antikvarisk medverkan	Regionmuseet Kristianstad/Lands- antikvarien i Skåne genom Anna Rabow
Byggnadstid	2014-05-27 till 2014-07-30
Slutbesiktning	2014-07-31
Bidrag kulturmiljövård	95 875 kr
Rapport granskad av	Helene Stalin Åkesson

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Burlövs gamla prästgård uppfördes i korsvirke 1773-74 av kyrkoherden Anders Kjellman. Den 45 meter långa längan rymde hela 17 rum varav salen hade en bred, så kallad fransk, förstuga. Anläggningen speglade församlingens rikedom och var nog ännu mer imponerande medan ekonomilängorna ännu fanns. De låg söder om boningshuset och revs 1905 då jordbruket på prästgården upphörde. Gården har tillhört Bara härads hembygdsförbund sedan 1928 och under en tid hyrdes boningsdelen ut till inneboende. Idag utgör hela byggnaden och den tillhörande trädgården ett museum.

Prästgårdens fasader är stänkputsade och slevdragna med släta fönsteromfattningar. Den västra delen, där vagnsporten och drängkamrarna ligger, har synligt korsvirke med putsade fack. Gråstenssockeln är putsad och avfärgad i grått och taket är täckt med vass. Samtliga fönster, dörrar, portar och gavelpaneler är avfärgade i rött. De flesta fönster, dörrar samt dess gång- och hörnjärn är äldre.

Under mitten av 1990- respektive 1980-talen utgick bidrag för renovering av fasaderna och omläggning av taket. Den västra korsvirkesgaveln ska ha putsats om kring 1990. Den senaste putsläggningen gjordes 2009 då främst den östra gaveln och det sydvästra hörnet putsades om.

Den södra fasaden före putsning och anfärgning, maj 2014.

Skyddsföreskrifter enligt KML

Burlövs gamla prästgård har varit skyddad sedan 1946-06-03 då den registrerades jämlikt lagen den 12 juni 1942 om skydd för kulturhistoriskt märkliga byggnader. Byggnaden blev 1964-09-22 byggnadsminne enligt dåvarande lag den 9 december om byggnadsminnen då den ansågs *bevara egenarten hos gången tids byggnadsskick och med hänsyn härtill är att anse som synnerligen märkelig*. Idag är byggnaden byggnadsminne enligt Kulturmiljölag, 3 kap 2 § KML. Ett förslag till förnyat beslut om skyddet med nya skyddsbestämmelser togs fram 2011 men det har ännu inte fattats något beslut.

De gällande skyddsbestämmelserna som är från 1964 lyder:

1. *Prästgårdsbyggnaden må ej utan riksantikvariens samtycke rivas, flyttas eller eljest till sitt yttre ombyggas, förändras eller repareras.*
2. *Åtgärder inom prästgårdsbyggnadens inre skall vidtagas i samråd med riksantikvarien.*
3. *Ett område kring prästgårdsbyggnaden, vilket på en till dessa föreskrifter hörande karta markerats med röd begränsningslinje, må ej utan riksantikvariens samtycke ytterligare bebyggas eller bli föremål för annan väsentlig förändring.*
4. *Ägaren skall ägna byggnaden och området erforderligt löpande underhåll. Inom området belägen trädgårdsanläggning skall vårdas och hävdas.*

Burlövs prästgårds södra fasad efter att fasaden putslagats och anfärgats, slutet av juli 2014.

Skadebild/Motiv till åtgärder

Prästgårdens putsade fasader var i behov lagning. Skadorna utgjordes av partier som inte blivit lagade vid den senaste fasadrenoveringen för fem år sedan. Även fönster och dörrar var i behov av målning men kommer troligtvis att åtgärdas nästa år.

Utförda åtgärder

Fasaderna undersöktes och endast puts som satt väldigt löst knackades ner för hand. Växterna som omgärdar husets södra fasad kunde sparas och sköts försiktigt åt sidan under arbetets gång. På den södra fasaden fanns främst synliga sprickor omkring fönster och dörrar. På den norra fasaden fanns små partier med nedfallen puts längs och på grunden samt invid ett par fönster i den västra delen. De östra och västra fasaderna hade putsbortfall närmast marken respektive grunden. Kalkputsen är genom åren påförd i många lager och på vissa ställen hade endast ett övre skikt lossnat. På husets norra fasad fanns dessutom ett parti med ett par fack med dålig vidhäftning. Här hade kalkfärgen som påfördes för fem år sedan försvunnit helt. Kalkputsen hade inblandning av en stor mängd sand och smulade ordentligt vid vidröring.

Efter nerknackning och rengöring putslagades fasaden i likhet med den omgivande putsen och anpassades efter murens ojämnheter. På den södra sidan lagades omkring 20 kvadratmeter och ny kalkputs slogs på för hand i flera lager

med grundning och utstockning. Till putsningen användes hydrauliskt kalkbruk från *Hassle Bösarps* med en ballast på 0-2 millimeters kornstorlek. Den södra fasaden är spritputsad med släta omfattningar kring fönster och dörrar. Putslagningarna på denna sida var inte särskilt omfattande, endast mindre partier kring fönster och dörrar lagades. Omfattningar till fönster och dörrar har omkring tio cm släta partier varför lagade ytor vid dessa delar brädrevs.

På den norra sidan lagades omkring 18 kvadratmeter. Det var främst de två ovan nämnda facken i korsvirkesdelens östra del som nästan togs ner i sin helhet. Även på två områden intill de tre fönster som är närmast den östra korsvirkesdelen fanns större partier som fick lagas. Putsningen utfördes likt den södra fasaden, bortsett från att omfattningarna inte brädrevs då de inte var släta.

De östra och västra fasaderna är däremot slevdragna varför putsen vid grunden och marken slätades ut med slev likt den omgivande putsen. Även grunden putslagades på liknande sätt. Totalt sett användes omkring 1200 kg bruk.

Samtliga fasader kalkavfärgades med kalkfärg blandat på kalkdeg från *Hammarkalk*. Nyputsade ytor kalkvattnades och kalkades sju gånger.

På samtliga sidor utom den östra gaveln finns en gråstenssockel som är putsad med kalkbruk i olika tjocklekar och avfärgad i grått. Efter att hela fasaden och grunden putslagats och fasaderna avfärgats i vitt avfärgades även grunden med kalkmjölk som pigmenterats med kimrök likt föregående reovering. Gränsen mellan fasad och grund är inte jämn, därför är inte heller grundens avfärgning helt lodrät, utan följer byggnadens skevheter. Grunden avfärgades två gånger.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Åtgärderna har utfört med hänsyn till prästgårdens kulturhistoriska värden och med samma material som vid den senaste fasadrenoveringen.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

Burlövs gamla prästgård, Antikvarisk medverkan 2011, Rapport 20011:21, Ingela Blomén, Regionmuseet Kristianstad

Burlövs gamla prästgård, Antikvarisk kontroll 2009, Rapport 2009:79, Anna Rabow, Regionmuseet Kristianstad

Lund 2014-10-02

Anna Rabow

Den södra fasadens mellersta del. Vid ett av fönstren fanns ett större parti med bomsläpp. T. h. ses samma parti efter att nedknackning av putsen gjorts.

Den södra fasadens mellersta del. Vid fönstret (samma som ovan) gjordes två lite större lagningar. Ytan närmast fönstret brädrens liket tidigare utförande. T. h. ses samma fasad efter anfärgning.

Brygghusets entré före (t. v.) och under (t. h.) arbetets gång. Jämför med det färdiga resultatet på omslaget.

Norra fasadens korsvirkesdel. De två facken längst i öster var putsade med en puts som färgen inte fäste på varför den knackades ner så att stommens tegel och lersten blottades.

Norra fasadens korsvirkesdel. Facken putsades med kalkputs likt det tidigare utförandet och den omgivande putsen. Putsen kalkavfärgades sammanlagt sju gånger och grunden anvärgades två gånger med kimirök.

Regionmuseets E-rapportserie 2014

Kulturmiljö

1. Baldringe kyrka – utvändig renovering, Baldringe sn, AM, Maria Sträng, 2013
2. Pynten i Vattenriket, Kristianstad sn, BD, Jimmy Juhlin Alftberg och Helene Stalin Åkesson, 2013–2014
3. Barkåkra kyrkogård, Barkåkra sn, VP, Åsa Jakobsson och Maria Sträng, 2013
4. Södra Sandby kyrka – medeltida träskulpturer, Södra Sandby sn, AM, Maria Sträng, 2013
5. St Petri kyrka – ombyggnad av värme- och ventilationssystem, Klippans sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2013
6. Långalts myr – markanvändning och historia, Örkelljunga och Skånes Fagerhult sn, DK, Cissela Olsson, 2013
7. Östra Karaby kyrka – utvändig renovering, Östra Karaby sn, AM, Kerstin Börjesson, 2013
8. Dalby kyrka, 9½- Sekler av förändring, byggnadsarkeologiska iakttagelser vid utvändig renovering, Dalby sn, BAD Petter Jansson, 2012
9. Norra kyrkogården i Lund, Lunds stad, VP och bilaga med kvartersbeskrivning, Kerstin Börjesson, Åsa Jacobsson och Anna Rabow, 2013
10. Buxbom, Handbok om buxbom på begravningsplatser i Skåne och Blekinge, PJ, Cissela Olsson och Anna Rabow, 2014
11. Dörrar och portar på uthus – kurs inom landsbygdsprogrammet, Helena Rosenberg, 2013
12. Kvistofta församlings kyrkor – utrustning för värmesystem, Bårslövs sn, Fjärestad sn, Glumslöv sn och Kvistofta sn, AM, Maria Sträng, 2014
13. Östra kyrkogården i Lund, Lunds stad, VP, Kerstin Börjesson, Åsa Jacobsson och Anna Rabow, 2014
14. Gundrastorp – Ekholmens dammverk, Vittsjö sn, AM, Helena Rosenberg, 2013–14
15. Bäckaskog slott 2014, Kiaby sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2013–14
16. Krubbemölla – omläggning av stråtak, Vitaby sn, AM, Emelie Petersson, 2014
17. Glimmebodagården – vårdåtgärder 2014, Brösarp sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2014
18. Brönnestad kyrkogård, Brönnestad sn, VP, Åsa Eriksson Green, Åsa Jakobsson och Emelie Petersson, 2013
19. Sankt Nicolai kyrka – tillbyggnad vindfång, Trelleborgs sn, AM, Kerstin Börjesson, 2013
20. Ignaberga kyrka – invändig renovering, Ignaberga sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2012
21. Tomelilla Byagård – Vård- och underhållsplan, Tryde sn, VP, Jimmy Juhlin Alftberg och Lars Buhrgard, 2014
22. Heliga Trefaldighetskyrkans kyrkogård, Kristianstad sn, VP, Åsa Eriksson Green, Åsa Jakobsson, Boel Nordgren och Cissela Olsson, 2013
23. Vallkärra kyrkogård, Vallkärra sn, VP, Åsa Jacobsson, Anna Rabow och Carin Strümpel-Alftén, 2014
24. Kåseholm. Natur- och kulturvården – en översikt, Tryde sn, DK, Cissela Olsson, 2014.
25. Skurups kyrka, kalkmålningar i kor och absid, Skurups sn, AM, Linn Ljunggren, 2014
26. Hassle Bösarps kyrka – utvändig renovering, Hassle Bösarp sn, AM, Anna Rabow, 2014
27. Burlövs gamla prästgård - putslagning, Burlöv sn, AM, Anna Rabow, 2014

Förkortningar:

AF-antikvarisk förundersökning
AM- antikvarisk medverkan
AU-arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt

FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD-murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning

PJ- projektrapport
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD-byggn-ark-dokumentation

